

Stansvikin kartanopuisto, hoito- ja kehittämissuunnitelma, vuorovaikutusmuistio

Palautteet hoito- ja kehittämissuunnitelmaluonnoksesta

Muistioon on kerätty tiivistelmä suunnittelun aikaisesta vuorovaikutuspalautteesta.

Tiedote hoito- ja kehittämissuunnittelun aloituksesta on lähetetty 1.3.2007 lähikiinteistöjen omistajille ja asukasyhdistykselle.

Hoito- ja kehittämissuunnitelmaluonnokset olivat esillä Kerro kantasi -palvelun verkkosivulla osoitteessa www.kerrokantasi.hel.fi 10.5.2022 – 30.5.2022 välisenä aikana.

Hoito- ja kehittämissuunnitelmaluonnoksia koskeva yleisötilaisuus pidettiin Teams- etätilaisuutena 18.5.2022 klo 17 – 19. Tiedote asukastilaisuudesta lähetettiin lähikiinteistöjen omistajille, Stansvikin kesämajalaiset ry:lle ja Helsingin pelastuslaitoksen kesäkotiyhdistys ry:lle. Lisäksi tilaisuutta mainostettiin verkkosivuilla ja Face bookissa. Tilaisuudessa oli paikalla Helsingin kaupungin edustajia kaupunkiympäristön toimialalta sekä suunnittelukonsultin edustajia.

Suunnitelmien esittelytilaisuudessa oli samanaikaisesti paikalla parhaimmillaan 12 henkilöä. Yleisötilaisuudessa aineistosta oli mahdollista esittää palautetta kommenttipalstalla tai suullisesti. Palautteita saatiin yhteensä 14 kappaletta. Sähköpostitse toimitettiin 1 palaute. Lisäksi palautetta kerättiin Kerro kantasi -palvelussa, jossa palautteita saatiin yhteensä 33 kappaletta.

Mahdolliset kommentit suunnitelmiin pyydettiin toimittamaan 30.5.2022 mennessä.

Hoito- ja kehittämissuunnitelmaluonnoksesta saadut palautteet

Palautetta pyydettiin erityisesti hoito- ja kehittämissuunnitelmaan liittyen. Useat kommentit koskevat asioita, joihin hoito- ja kehittämissuunnitelma ei voi vaikuttaa.

Yleisötilaisuudessa saadut palautteet

Palaute:

Uusien luontokartoitusten alueita tiedusteltiin.

Vastaus:

Lepakoita kartoitetaan etenkin Nalletalon, Metsämajan, Kaivoshuvilan ja Schaumanin huvilan luona sekä kolopuita Onnentempelin puistossa. Hyönteisistä päätettiin kartoittaa yöperhosia, sillä ne ovat monimuotoinen hyönteisryhmä. Niitä ja kääpiä kartoitetaan koko suunnittelualueelta. Niittykasvillisuutta kartoitetaan etenkin kartanon ydinalueelta.

Vuorovaikutusmuistio

Palaute:

Alueella esiintyviä lepakkolajeja (1 palaute) sekä puiden hakkuiden ja lisääntyvän valoisuuden vaikutusta lepakoihin tiedusteltiin (1 palaute).

Vastaus:

Alueella esiintyy muun muassa pohjanlepakkoa, viiksisippoja, vesisiippoja, korvayökköjä, pikkulepakkoa. Alueella on tehty kartoituksia lähes vuosittain. Lepakot suhtautuvat valoon eri tavoin, mutta yleisesti alueella valaistus pidetään kesäaikaan sammutettuna.

Palaute:

Alueita, joilla tehdään ruovikon niittoa (1 palaute) sekä niiton ajankohtaa ja vaikutusta lintuihin tiedusteltiin (1 palaute).

Vastaus:

Pientä ruovikkoaluetta Onnentempelin ja päärakennuksen välisellä vesialueella niitetään. Muille alueille ei ole suunniteltu ruoppauksia tai niittoa. Ruovikon niitto tehdään pesimäajan ulkopuolella. Juuri Onnentempelin ja päärakennuksen välisen ruovikkoalueen lintujen pesimäärä ei tunneta, mutta ruovikkoisia alueita on Tahvonlahden pohjukassa runsaasti. Pohjukan odotetaan olevan linnustoarvoiltaan arvokkain.

Palaute:

Herkkien rantaniittyjen kulutukselta suojaamisen keinoja tiedusteltiin.

Vastaus:

Tärkein toimenpide on uusien reittiyhteyksien rakentaminen. Mitä vaikeaselkoisempi ja -kulkuisempi polkuverkosto on, sitä enemmän ihmisiä valitsee oman reittinsä.

Palaute:

Alueita, joille Tullisaaren kaltaisen melko tehokasta käsittelyä kohdistetaan tiedusteltiin.

Vastaus:

Suunnitelma-aineistoissa esitetty hoidon intensiteetti kuvaa hoidon tehokkuutta alueella. Kartanopuiston ydinalue ja Onnentempelin puisto hoidetaan intensiivisimmin. Toisaalta Stansvikissa lähtötilanne on erilainen kuin Tullisaaressa, sillä suurin osa III. intensiteetin alueesta on jo tiiviin hoidon piirissä.

Palaute:

Onnentempelin rakennuksen kunnostamista ehdotettiin.

Vastaus:

Kunnostus on aloitettu, mutta työn etenemisestä ei ole tarkkaa aikataulutietoa.
(Jälkikäteen saatua tietoa: koko Onnentempeli joudutaan uudelleen rakentamaan, koska se onkin osoittautunut kauttaaltaan niin lahoksi. Se tehdään vanhan mallin mukaan yhteistyössä Helsingin Kaupunginmuseon kanssa. Työ tehdään pääosin ensi syys/talvikautena 2022-23 ja uusittu Onnentempeli pyritään pystyttämään ensi kesänä 2023.)

Palaute:

Vanhakylään kohdistuvia toimenpiteitä tiedusteltiin.

Vastaus:

Vanhakylässä tehdään yksittäisten puiden poistoja, jotta Uusikylän mökit voidaan siirtää Vanhakylän mökkien joukkoon. Lisäksi poistetaan haitallisia vieraslajeja, kuten jättipalsamia.

Vuorovaikutusmuistio

Jällikikäteen tehty tarkennus: Edellisessä vastauksessa tarkoitettiin vain varsinaista kesämaja-aluetta. Kesämajojen koillispuolelle on suunniteltu Vanhakylänreitti-niminen puistoreitti, jonka kohdalta poistetaan linjalle ja sen viereen osuvat puut. Reittiä koskevat puun poistot on suunniteltu ja katselmoitu aikaisemmin, puisto- ja reitin toteutussuunnitteluvaiheessa, eivätkä nämä poistot sisälly hoito- ja kehittämissuunnitelmaan.

Palaute:

Ravintolatoiminnan jatkumista ja aikataulua tiedusteltiin.

Vastaus: Rakennuskannan myymistä valmistellaan, eikä kaupungilla vielä ole tietoa ravintolatoiminnan jatkumisesta

Palaute:

Uimarannan ympäristön siivoamista veneistä ja romusta kannatettiin.

Vastaus:

Veneet on tarkoitus laputtaa, mutta niitä ei voida poistaa ennen omistajien kuulemista.

Palaute:

Stansvikinkallion rakentamisen laajuutta tiedusteltiin.

Vastaus:

Stansvikinkallion asemakaava on uudelleen arvioitavana luontoarvojen puolesta. Hoito- ja kehittämissuunnitelman kartoissa on esitetty osayleiskaavassa rakentamiseen osoitettu alue.

Kerro kantasi -palvelussa saadut palautteiden aiheet ja lukumäärät

Alle on kirjattu kooste Kerro kantasi -palvelussa annetuista palautteista aiheineen ja lukumäärineen. Palautteiden lukumääriin on laskettu kaikki aiheita koskeneet kirjalliset kommentit: pelkkiä kommenttien tykkäyksiä ei ole luettu mukaan lukumääriin.

Vaikutukset suunnitelmaan on kirjattu niiden palautteiden kohdalla, joiden johdosta suunnitelmia tarkistettiin. Valtaosa palautteista liittyi kaavoituksessa ja puistosuunnitelmassa ratkaistaviin seikkoihin.

Kerro kantasi -palvelussa tulleet palautteet aiheittain:**Palaute:**

Puiston yleisilmeen parantamista kannatettiin (2 palautetta).

Palaute:

Hyväksytyyn puistosuunnitelman toteuttamista kannatettiin (2 palautetta).

Palaute:

Puistosuunnitelman pohjana oleva yleissuunnitelma tulisi lisätä julkiseen aineistoon.

Vastaus:

Voimassaolevan asemakaavan (nro 11960) aineiston liitteenä on asemakaavan havainnekuva, jossa asemakaavan ratkaisut on esitetty havainnollisesti. Puistosuunnitelma pohjautuu asemakaavaan.

Palaute:

Pesimälinnuston arvosta alueella muistutettiin.

Vuorovaikutusmuistio

Palaute:

Suunnitelmaa pidettiin kokonaisuudessaan onnistuneena.

Palaute:

Hiljaisten alueiden suojelemista ehdotettiin.

Palaute:

Alueiden nimeämistä vastuullisuutta korostavasti ehdotettiin, esimerkiksi 'Ekotekoja'-metsä.

Puut**Palaute:**

Tammia pidetään alueella tärkeinä (3 *palautetta*). Niiden ympäristön hoitoa kannatetaan (2 *palautetta*).

Vastaus:

Etenkin vanhoille puille pyritään suunnitelluilla hoitotoimenpiteillä tekemään tilaa.

Palaute:

Puiden kaatoja yleisesti (2 *palautetta*) sekä suunnitellun pysäköintialueen paikalle sijoittuvien, eri-ikäisten tammien kaatamista (1 *palautte*) vastustetaan. Istutettaviksi puiksi toivotaan mahdollisimman suuria taimia.

Vastaus:

Kaadettavaksi osoitettavien puiden määrää on vähennetty puistosuunnitelmavaiheesta. Kartanon ydinalueilla kulttuurimaiseman arvoja priorisoidaan, minkä vuoksi merkittäviä näkymiä avataan kapeina näkymäsektoreina. Ydinalueen ulkopuolella pyritään luonnonmukaisuuteen ja puiden säilyttämiseen.

Palaute:

Ryteikköjen poistoa vastustetaan.

Vastaus:

Hoitointensiteetiltään vähäiselle hoidolle määritellyille alueille jätetään tiheiköitä (ydinalueen ulkopuoliset alueet) kun taas intensiivisesti hoidetulta ydinalueelta ne pääosin poistetaan. Onnentemppelinpuistoon kuitenkin jätetään myös tiheän kasvillisuuden alueita.

Palaute:

Ajoneuvoilla ajo tulisi lopettaa tammikujalla ja pysäköintialue tammikujan päästä poistaa.

Vastaus:

Puistosuunnitelman mukaisesti pysäköinti tammikujan päässä ja ajo Knut Felixin tammikujalla lopetetaan tulevaisuudessa.

Ympäristön hoitaminen ja kunnostaminen**Palaute:**

Kasvillisuuden tai puuston hoitamista kannatetaan (2 *palautetta*).

Palaute:

Kulttuurimaiseman ennallistamista kannatetaan.

Palaute:

Kartanoalueen nykyhoitoa pidetään onnistuneena (1 *palautte*). Hoitamista vastustetaan (2 *palautetta*).

Vastaus:

Vuorovaikutusmuistio

Kartanon ydinalueen ympäristö (kartanopuisto) on pitkän hoitotyön tulos. Kartanoympäristö tuhoutuu, jos sitä ei hoideta. Ydinaluetta ympäröiviä luontoalueita hoidetaan jatkossakin vain kevyesti, kuten tähänkin asti.

Palaute:

Kehittämistä vastustetaan (3 *palautetta*).

Palaute:

Stansvikinkallion metsää ehdotetaan sisällytettäväksi kartanopuistoon (3 *palautetta*).

Vastaus: Stansvikinkallion kaavan uudelleen arvioinnissa määritellään puistoksi jätettävät ja rakentamiseen osoitettavat alueet. Asiaa ei voida ratkaista hoito- ja kehittämissuunnitelmassa.

Palaute:

Hoidon tapojen muuttamista luonnonmukaisemmiksi ehdotetaan. Hoidossa tulisi vaalia monimuotoisia metsiä ja säilyttää niittyjä. Rikkaruohomyrkkysten käyttö tulee lopettaa.

Vastaus:

Helsingin kaupunki on lopettanut glyfosaatin käytön rikkaruohojen torjunnassa koko Helsingissä. Kartanon pihapiirin ulkopuolista aluetta hoidetaan varsin kevyesti. Myös pihapiirissä hoito on osin entistä luonnonmukaisempaa: esimerkkinä päärakennuksen edustanurmikko on osin muutettu niityksi.

Liikenne ja valaistus

Alla mainitut palautteet eivät liity hoito- ja kehittämissuunnitelmaan, eikä niitä siten siinä voida huomioida.

Palaute:

Parannettujen kevyen liikenteen väylien rakentamista kannatetaan (4 *palautetta*). Kieltokylttejä kulun ohjauksessa pidetään huonosti toimivana ratkaisuna kulunohjauksessa.

Palaute:

Pyöräilijöille osoitettuja omia reittejä tai pyöräilyn kieltämistä vähintään luonnonsuojelualueella kannatetaan (1 *palaute*). Pyöräilijöiden luonnon kuluttamisesta huomautettiin (2 *palautetta*).

Palaute:

Valaistuksen parantamista reittien läheisyydessä kannatetaan (1 *palaute*) ja valaistuksen lisäämistä vastustetaan (1 *palaute*).

Palaute:

Autoilun ja pyöräilyn määrän toivotaan säilyvän mahdollisimman pienenä alueella.

Palaute:

Uuden pysäköintialueen rakentamista vastustetaan (2 *palautetta*) ja kannatetaan (1 *palaute*).

Palaute:

Kääntöpaikan rakentamista vastustetaan. Paikalla olevia viljelypalstoja pidetään miljööseen sopivina.

Palaute:

Stansvikintien muuttamista pihakaduksi ehdotetaan, jolloin uuden kulkureitin rakentamisesta tien ja Tahvonlahden väliselle metsäalueelle voidaan luopua.

Vuorovaikutusmuistio***Kesämaja-alueet*****Palaute:**

Uusien mökkipaikkojen alta kaadettavaksi merkittyjen puiden määrää sekä Vanhakylän uuden käytävän mainitsematta jättämistä tilaisuudessa ihmeteltiin.

Vastaus: Vastaaaja tarkoitetti vastauksessa vain Vanhakylän varsinaista kesämaja-alueetta, joka sisältyy hoito- ja kehittämissuunnitelmaan. Kesämajojen koillispuolelle on suunniteltu Vanhakylänreitti-niminen puistoreitti, jonka kohdalta poistetaan linjalle ja sen viereen osuvat puut. Reittiä koskevat päätökset on tehty, puun poistot suunniteltu ja katselmoitu jo aikaisemmin, puisto- ja reitin toteutussuunnitteluvaiheessa, eivätkä nämä poistot sisälly hoito- ja kehittämissuunnitelmaan. Koska asia ei sisältynyt HKS:ään vastaaaja ei hoksannut mainita asiaa. Vastaaaja pahoittelee asiaa.

Palaute:

Lepakoiden levähdys- ja päiväpiilopaikkojen todennäköisestä sijainnista Vanhakylässä muistutettiin.

Palaute:

Uusikylän mökkien purkamista ja siirtoa vastustettiin (1 palaute). Toisaalta Uusikylästä luopumista ja alueen avaamista kaikille kaupunkilaisille kannatettiin (1 palaute).

Vastaus: Asia on ratkaistu asemakaavavaiheessa eikä sitä voida ratkaista HKS:ssä.

Palaute:

Yksityisiä kartanopuiston kesämaja-alueita pidettiin haitallisina tai epätasapuolisina virkistyskäytön kannalta (2 palautetta). Kieltoja ja kulkurajoituksia pidettiin viihtyisyyttä heikentävinä.

Vastaus: Asia on ratkaistu asemakaavavaiheessa eikä sitä voida ratkaista HKS:ssä.

Palaute:

Vanhakylän yksityisen ja julkisen alueen rajan selkeyttämistä kannatettiin.

Palaute:

Kesämajalaisten ja veneensäilyttäjiä vastuun lisäämistä alueen kunnossapidossa kannatettiin.

Jälkikäteen selvitetty vastaus: Veneille vuokrataan oma alue, jonka ulkopuolella ei voi veneitä säilyttää.

Palaute:

Luonnon keskellä olevilla kesämaja-alueilla tapahtuvaa viljelyä vastustettiin ja todettiin viljelyn kuuluvan palsta-alueelle.

Toiminnot ja rakentaminen

Alla mainitut palautteet eivät liity hoito- ja kehittämissuunnitelmaan. Asiat on ratkaistu puistosuunnitelma- ja asemakaavavaiheessa tai muissa prosesseissa.

Palaute:

Luontopolkujen perustamista kannatettiin.

Palaute:

Ravintolatoiminnan jatkamista kannatettiin (2 palautetta).

Palaute:

Ravintola- ja kartanorakennusten myyntiä kannatettiin.

Vuorovaikutusmuistio

Palaute:

Ravintolarakennuksen purkamista ja uuden katetulla terassilla varustetun ravintolan rakentamista kannatettiin.

Palaute:

Roska-astioiden lisäämistä kannatettiin.

Palaute:

Uuden ympärivuotisen käymälän rakentamista ehdotettiin.

Palaute:

Uuden vuokrattavan tai yleisen saunan rakentamista ehdotettiin.

Palaute:

Vierasvenesatamaa ehdotettiin niemen itärannalle. Satama voisi tuoda lisää asiakkaita.

Palaute:

Tenniskentän parempaa hoitoa ja aidan uusimista kannatettiin.

Palaute:

Tukkipatterin uudistamista ja paikan vaihtoa kannatettiin.

Palaute:

Stansvikin ja Tullisaaren välisen reitin yhdistävää Gunillankallion siltaa kannatettiin.

Kuvion 16. vaihtoehtoiset hoitotavat

Mukaan on laskettu sekä asukastilaisuudessa että Kerro kantasi -palvelussa saadut palautteet.

- Tammilehtoa kannattavia palautteita (3 *palautetta*). Perusteluina kerrottiin runsas lahopuun määrä, kerroksellinen kasvillisuus, hämyisyys ja lintujen laulun runsaus. Toivottiin sopivaa tammien esille pääsemistä tässäkin vaihtoehdossa.
- Tamminiittyä kannattavia palautteita (2 *palautetta*). Perusteluiksi annettiin avoimuus sekä tammien erottuminen.

Muut palautteet

Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä tuli palaute. Vastaus siihen on alla.

Vastine Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen mielipiteeseen

Kiitos palautteestanne. Alla on muistutuksestanne poimittu teksti mustalla (P) ja [vastaukset \(V\) sinisellä](#). Hoito- ja kehittämissuunnitelmasta on käytetty lyhennettä HKS.

P: Aluksi toteamme, että Stansvikin kartanopuiston hoito- ja kehittämissuunnitelman luonnoksen jatkokehittäminen on syytä keskeyttää, kunnes aluehallintovirasto on päättänyt hallintopakkoehakemuksista, joka koskee kluuvifladaa, jonka läpi Thelninginpolku ja sen painopenger kulkisivat. Painopenger myös katkaisee viitasammakoiden reitin. Lisäksi haluamme huomauttaa, että

Vuorovaikutusmuistio

luonnoksen ja verkossa olevan karttakyselyn kommentointia hankaloittaa se, ettei uusien puistoreittien rakentaminen ole tässä vaiheessa mukana.

V: Aluehallintovirastolta saamamme tiedon mukaan päätös olisi tulossa kesän aikana. HKS:n jatkokehittelyä jatketaan syksyllä, jolloin päätöksen pitäisi olla käytössämme. Se, ettei suunniteltuja reittejä ole voitu rakentaa, vaikeuttaa tosiaan HKS:n laatimista selkeäksi.

P: Stansvikin kartanopuistossa kohtaavat arvokas rakennettu kulttuuriympäristö ja rikas luonto. Alue kuuluu Stansvik-Tullisaari ekologiseen yhteyteen, joka on ollut tähän asti luontoarvojen hotspot ja jatkunut maakunnallisesti arvokkaana yhteytenä Sipoonkorpeen asti. Läntisen Laajasalon voimakas rakentaminen ja asukasmäärän kasvu ovat kuitenkin aiheuttaneet luontoalueiden, kasvillisuuden ja eläimistön häviämistä sekä köyhtymistä viime vuosina. Samansuuntainen muutos jatkuu. Kartanopuiston hoito- ja kehittämissuunnitelman on syytä ottaa vastuuta luonnosta selvästi paremmin tehostamalla konkreettista luonnon monimuotoisuudesta huolehtimista suunnittelualueella ja sen vaikutuspiirissä.

Nykyisellään hoito- ja kehittämissuunnitelmassa on omat ansionsa, mutta sen lukuisat puutteet antavat perusteet palauttaa se ongelmia korjaavaan jatkovalmisteluun, johon liitetään myös uusi nähtävilläolokierros. Tarvitaan vähemmän suunnitelmaluonnoksessa esitettyjä hakkuita ja näkymien avaamista sekä enemmän vanhoja puita ja suojaa linnustolle ja muille eläimille. Hoitosuunnitelman toteutus esitettyssä muodossa edistää lajikatoa sekä heikentää olennaisesti Stansvikin kartanoalueen luonnon maakunnallista arvoa. Puistosuunnitelmasta on jäljellä ongelmia, mutta parannuksiakin löytyy

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys on aiemmin kritisoinut puistosuunnitelmaa mielipiteessään. Isoimpina ongelmina olemme pitäneet liiallista puiden poistoa ja ohjeistuksen puuttumista kaadettujen puiden jättämisestä maalahopuiksi. Asemakaavan vastaisuudet liittyivät muun muassa liian leveisiin ulkoilureitteihin, parkkipaikan sijoitteluun ja VL/s-1 -alueiden kaavamääräysten luontoarvokirjausten sivuuttamiseen. Mahdollisia luonnonsuojelulain vastaisuuksia liittyy lepakoiden suojelutarpeen riittämättömään huomiointiin.

Nyt hoito- ja kehittämissuunnitelman luonnoksessa puuston hakkuita vähennetään, mutta useille kuviolle kuitenkin osoitetaan runsasta puiden, pienpuuston ja vesakon poistoa näkymien avaamiseksi. Pidämme parhaana ratkaisuna sitä, että isojen puiden kaadot rajoitetaan vain aidosti vaarallisiin puihin ja pienpuuston poistot reittien välittömään läheisyyteen, lukuun ottamatta kartanon lähiympäristöä. Tällöin metsän tuntu sekä metsän monimuotoisuus ja kerroksellisuus säilyvät.

V: Hakkuita on suunnitelmassa esitetty varsin vähän. Ne keskittyvät Onnentemppelin alueelle ja vanhan kartanopellon alueelle. Hakkuita näkymien avaamiseksi on suunnitelmassa esitetty lähinnä Onnentemppelin alueelle. Onnentemppeli on tarkoitus uudelleen rakentaa vanhan mallin mukaisesti, koska alkuperäinen on lahonnut korjauskelvottomaksi. Uudelleen rakennus aloitetaan nyt syksyllä. Historiallisesti tärkeä näkymä Onnentempeleiltä kartanon päärakennukselle halutaan ennallistaa. Alueella on Onnentemppelin lisäksi muitakin historiallisia rakennuksia kuten Nalletalo, joiden kunto heikkenee, kun puut kasvavat liian lähellä. Onnentemppelinpuisto ja Vanhakylä ovat toiminnallista aluetta ja niiden on tarkoitus palvella myös virkistyskäyttöä.

Vuorovaikutusmuistio

Nykyiset, Tahvonlahden pohjukassa sijaitsevat näkymäaukot pidetään avoimena etupäässä pienpuuston hoidolla kapeilla, suunnitelmaan nuolella merkityillä sektoreilla. Kartanon pelloilla vaahteroiden harventamisen tavoitteena on synnyttää ja ylläpitää tammivaltaista lehtoa/tamminiittyä. Tiheä vaahterakasvusto heikentää tammivaltaisen puuston kehittymistä.

Onnentemppelinpuisto on osa historiallista kartanopuistoa ja sen arvo häviää, mikäli se jätetään metsittymään. Nuoren puuston vähentäminen vanhojen tammien ympäriltä parantaa vanhojen puiden elinmahdollisuuksia. Eri-ikäiset, jalot lehtipuut kuuluvat kartanoympäristöihin ja lisäävät pitkäikäisinä puina luonnon monimuotoisuutta. Näkymät merelle ovat tärkeä osa Stansvikin kartanopuiston viehätystä ja virkistysarvoa. Kartanoiden kulttuuriympäristöt ovat arvokkaita, harvinaisia ja uhanalaisia samalla tavalla kuin tietyt luontotyypit. Ne tuhoutuvat, jos niitä ei hoideta. Tällöin menetetään arvokasta ja Suomessa hyvin vähäistä maisemapuutarhojen historiaa. Pääkaupunkiseudulla ei ole kovin montaa hyvin säilynyttä kartanopuutarhakokonaisuutta.

Kartanon ydinalueen ulkopuolisissa metsissä hoidon tavoitteena on – kuten Helsylläkin – nimenomaan luonnonarvojen kehittäminen, metsän tunnun, monimuotoisuuden ja kerroksellisuuden säilyttäminen. Koska alueella on paljon ulkoilijoita, turvallisuudesta on kuitenkin huolehdittava ja vaaralliset puut poistettava.

Uusi esilläolokierros asukkaille ei tunnu perustellulta, sillä huolimatta lukuisista palautteista Kerro kantasi -kyselyssä, HKS:aan ei tullut juurikaan kommentteja. Kommentit koskivat muita asioita, erityisesti aikaisemmin hyväksytyä puistosuunnitelmaa tai olivat sellaisia yleisluontoisia mielipiteitä, jotka eivät liittyneet suunnitelman sisältöön. Hoitokuvioihin ja tekstiosuuteen ei tullut Helsyn kommenttien lisäksi muita kommentteja kuin kuviolle 16. Kuviolle 16 (tamminiitty/tammilehto) tuli 5 mielipidettä. Molempia vaihtoehtoja kannatettiin.

P: Lepakoiden elinalueiden ja siirtymäreittien huomioinen on parantunut, mutta VL/s-1 -alueilla on yhä ongelmia lajin suojelussa. Esimerkiksi fladan ja kluuvin rantametsien hoitointensiteetti on 0, mutta silti vaarallisten ja huonokuntoisten puiden poisto on mahdollista. Se on kuitenkin tarpeetonta etäällä poluista kuten ruovikon reunassa, jossa vanhat puut ovat tärkeitä muun muassa lepakoille, linnuille ja hyönteisille.

V: Kluuvin ja fladan ympärillä rantametsissä vaarallisten puiden poistoa on tarkoitus tehdä vain kulkureittien ja mökkien lähellä. Tavoitteemme sama kuin Helsyllä. Tarkennamme HKS:ää, jotta tavoite kirkastuu.

P: Olemme tyytyväisiä siihen, että suunnitelmaluonnos huomioi maalahopuiden jättämisen. Pökkelöt voisi lisätä luonnokseen, koska niistä on puhuttu kaupungin ja luonnonsuojeluyhdistyksen maastokävelyillä, jotka koskivat kartanopuiston ulkoiluteitä.

Kannustamme jättämään kaadettuja puita lahopuiksi myös lähempänä kartanoa ja siten lisäämään ydinpuiston biodiversiteettiä. Tämä tukisi myös kaupungin linjausta lisätä luonnon monimuotoisuutta puistoissa. Lahopuut ovat opetuksellinen elementti ja kertovat tämän päivän arvoista kuten lajikadon torjumisesta.

Vuorovaikutusmuistio

V: Lisäämme selventävää tekstiä yleisohjeisiin pötkelöiden/pystylahopuiden ja maalahopuiden jättämisestä. Kartanoalueelle voidaan jättää vain yksittäisiä lahopuita suuren harkinnan kautta, niin kuin aiemminkin on tehty. Käyttäjiä on paljon, ja on huomioitava turvallisuus erityisesti pystylahopuiden jättämisessä, nurmikon ja niittyjen leikkaus sekä kartanopuutarhan historiallinen ilme. Toisaalta kun kartanon ydinalueelta aikanaan kuolee vanhoja tammia, ne otetaan talteen ja rungot siirretään lähelle, metsäisempiin kohtiin. Metsäisemmille alueille voidaan jättää myös pystylahopuita turvallisuudesta huolehtien.

P: Kartanopuiston kunnostuksen esikuvaksi esitetään läheisen Tullisaaren puiston rajua kunnostusta. Vuorovaikutuksen yhteydessä käydyssä keskustelussa ratkaisua on perusteltu sillä, että Stansvikin kartanopuiston metsittyneiden osien voimakas käsittely ja vanhojen puiden esille ottaminen paitsi palauttaisivat vanhan puiston piirteitä myös toisivat tilaa toisenlaiselle arvokkaalle luonnon monimuotoisuudelle. Emme kuitenkaan kannata näin voimakkaita kehittämistoimenpiteitä, sillä ne vaikuttaisivat kartanopuistoon kytkeytyvään muuhunkin luontoon. Sen sijaan vanhoja tammia voidaan ottaa esiin ja luoda tilaa nuoremmille tammille kuvioilla 16 ja 15 sijaitsevan niityn reunalla. Muuten kyseinen tammilehto tulee säilyttää nykyisellään.

V: Tullisaaren kartanon parannus on saanut paljon positiivista yleisöpalautetta ja alueen on todettu olevan kunnostuksen jälkeen myös luonnonarvoiltaan monipuolinen ja rikas. Tullisaareen on syntynyt kaatojen ja raivausten myötä erityisen runsaasti erilaisia niittyjä ja puoliavoimia biotooppeja, joiden myötä vaikutukset näissä elinympäristöissä eläville lajeille ovat parantuneet.

(Myöhemmin lisättyä: Kuvion 16 hoitotavaksi valittiin Helsyn toiveen mukaisesti tammilehto)

P: Tänä kesänä tehtäviin uusiin luontokartoituksiin on syytä lisätä jäkälät ja sammaleet. Toivottavasti luotokartoitusten tuloksista ja johtopäätöksistä kerrotaan julkisesti.

V: Eliöryhmiä on niin paljon, että kaikkea ei voi tutkia. Rajalliset resurssit on suunnattava niin, että saamme riittävästi informaatiota päätöksentekoon. Asiantuntijat katsovat, että tutkittavien lajien määrä antaa riittävästi tietoa hoito- ja kehittämissuunnitelman tekemiselle. Tulokset ovat julkisia.

P: Stansvik on kokonaisuudessaan arvokasta lintualueutta, mutta silti kookkaiden puiden kaatamista suunnitellaan monelle hoitokuvioille. Pienpuusto, joka tarjoaa linnuille ravintoa ja suojaa, ollaan poistamassa useilla kuvioilla kokonaan merinäkyvien takia. Myös muut eläimet tarvitsevat suojapaikkoja. Puuston väheneminen ja sitä kautta valoisuuden lisääntyminen vaikuttaa kielteisesti kasvillisuuteen kuten mustikkaan. Samoin haittaa aiheutuu hyönteisille.

V: Vain vähille kuvioille tulee kookkaiden puuston poistoa, ja ne sijoittuvat pääosin kartanon ydinalueelle, johon on aikoinaan kuulunut myös Onnentempelinpuisto. Varsin monet hyönteislajit hyötyvät avoimuudesta ja sitä kautta lämmön lisääntymisestä, joten puiden poisto voi lisätä hyönteisiä. Lähistöllä on jo paljon myös varjoisaa metsää. Alueella esiintyy monenlaisia metsätyyppejä karuista kankaista hyvin reheviin lehtoihin. Puuston vähentämisellä on erilaiset vaikutukset eri metsätyypeillä ja kaikki lajit eivät hyödy varjoisuuden lisääntymisestä. Valon lisääntyminen parantaa myös monien kenttä- ja pensaskerroksen lajien menestymistä. Useita luonnonmukaisia alueita säilyy Stansvikin alueella, ja erilaisia ympäristöjä mahtuu hyvin alueelle.

Vuorovaikutusmuistio

P: Kuviolla 2 kasvaa Tahvonlahden pohjukan entisen arvokkaan tervaleppäluhdan tai -lehdon rippeet. Se tuhottiin suurelta osin, kun uusi Koirasaarentie rakennettiin. Jäljelle jääneitä osia ei tule enää harventaa, vaan antaa niiden laajeta. Tahvonlahden sammakkoalue on aikaisemmin yhdistynyt Koirasaarentien toisella puolella olevaan sammakkoalueeseen. Edelleen olisi mahdollista rakentaa sammakoiden alikulkutunneli tien ali.

V: Kuviolla 2 ylläpidetään nykytilaa. Pääosalla kuvio 2:a puusto saa kasvaa vapaasti. Näkymäalueella runkokuut säilyvät ja pääosin pienpuustoa poistamalla voidaan pitää nykyisiä näkymälinjoja auki. Toimenpiteillä vaalitaan kulttuuriarvoiltaan arvokkaita näkymiä Kaivoshuviloilta lahdelle.

P: Kuviota 6 uhkaa liiallinen puiden poistaminen ojanreunasta kallioseinämän näkymisen takia. Puusto tulee säilyttää lukuun ottamatta vaarallisia puita. Kalliota voidaan ottaa esiin muutaman puun poistolla. Metsäisyyden säilyttäminen on tärkeää mahdollisten kerrostalokortteleiden viressä

V: Emme näe suurta eroa Helsyn toiveen ja hoito-ohjeen välillä paitsi ojan penkan osalta. Oja on tärkeä laajan alueen kuivatuksen takia ja ojaa täytyy voida ylläpitää sen toimintavarmuuden turvaamiseksi. Kartanoistutukset ovat osa kulttuurihistoriaa (saapumista kartanopuistoon korostetaan) ja ympäristöä halutaan hoitaa niin, että kartanon vanhat puut eivät jää täysin piiloon.

P: Kuvio 9 koskee ongelmallista Thelninginpolkua. Tässä yhteydessä huomautamme, että sammakot liikkuvat nykyisen polun yli. Uudesta pengertiestä tulee rakentaa muun muassa pintojen osalta sellainen, että sammakot pystyvät ylittämään senkin.

V: 3 metrin levyinen puistokäytävä ei ole kulkuseste sammakoille. On erittäin tavallista, että sammakot kulkevat puistokäytävien yli. Sammakot voivat myös hyödyntää rumpuja.

P: Kuvio 16 on parasta säilyttää kerroksellisena tammilehtona eli nykyisellään. Isoille tammille on perusteltua tehdä varovasti tilaa poistamalla niitä häiritsevää pienpuustoa. Viime syksynä Stansvikinpolun suunnitelmaan merkittiin maastokatselmuksella mutkia, joilla pystytään säilyttämään nykyistä arvokasta puustoa paremmin kuin alkuperäisellä polun sijainnilla. Maalahopuita on syytä jättää luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi muutenkin kuin lahokaviosammaleen takia.

V: Käsiteltiin aiemmassa kommentissa

P: Kuvioilla 18 puiden poisto, pienpuuston hoito ja vesominen tulee toteuttaa mahdollisimman maltillisesti niin, että kerroksellisuus sekä eläinten suojapaikat ja ravinto säilyvät. Nyt kuviota uhkaa kangasmetsän liiallinen harventaminen. Jos kuvion reunaan rakennetaan kerrostalokortteleita, kuvio on tärkeää suojametsää, joka estää kerrostalojen näkymisen puistoon ja kortteleiden keinovalon ja liikenteen äänen leviämisen

V: Pienpuuston hoito tehdään varovaisesti tammien elinolosuhteita vaalien. Muutamme tekstiä

Vuorovaikutusmuistio

---

siten, että poistamme maininnan tiheiköiden poistamisesta. Osa tiheiköistä säilytetään, mutta koko kuvion ei ole syytä antaa muodostua tiheiköksi, koska se yksipuolistaa kasvillisuuden lähinnä vain vaahteraa ja pihlajaa kasvavaksi. Tammi ja saarni tarvitsevat elintilaa ja sitä on tarkoitus tehdä niille. Kenttäkerros kehittyy myös vaihtelevammaksi osittaisen vesaikon poiston myötä.

P: Kuvion 22 kivikkoinen rantaniitty tulee suojella kulumiselta kulunohjauksella

V: Kuvio 22 on niin märkää, että kulutus on vähäistä. Kuviolla 21 kulkee polku. Suunnitellaan kulunohjausta ja opastusta. Puistosuunnitelman mukaisen poluston toteutuessa pääosa kulutuksesta ohjautuu uudelle polulle.

P: Kuviolla 30 Onnentempelin puistometsä tulee säilyttää puustoisena lepakkojen elinympäristönä. Puistometsän sisäosan voimakkaasta harventamisesta hakamaaksi ja sieltä avautuvien merinäkymien luomisesta tulee luopua, koska ne lisäävät metsän tuulisuutta ja vähentävät lepakkojen saalistusmahdollisuuksia. Näkymät tulee sen sijaan rajoittaa kapeiksi.

V: Kuviolla on painotettu kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Onnentempelin aluetta on käsitelty aiemmin, s. 2

Lepakoiden osalta asiantuntijan yleisarvio HKS:stä kokonaisuutena on:
Kokonaisuutena koen että lepakoita ja lepakkoraporteissa mainittuja ehdotuksia on huomioitu varsin kattavasti. Luontoarvojen ja rakentamisesta johtuvan käyttörasituksen hallinta ja yhteensovittaminen on ymmärrettävästi haasteellista alueella. Siihen nähden olen optimistinen lepakoiden suhteen. Ohjeet ovat varsin yksityiskohtaisia ja osa toimenpiteistä ovat ainakin teoriassa merkittäviä lepakoiden viihtyvyyden kannalta. Tässä on kuitenkin kyse arvioinnista, joka pohjautuu lepakoille tyyppilliseen käyttäytymiseen. HKS:n lopulliset vaikutukset ovat kuitenkin ymmärrettävissä ainoastaan jatkoseurannalla projektin valmistuttua.

P: Kuvio 40 on tällä hetkellä tiheää rantametsää, joka on arvokasta luonnon monimuotoisuuden kannalta. Se tulee säilyttää kerroksellisena ja poistaa ainoastaan vaaralliset puut reitin varrelta ja pienen hiekkarannan reunalta.

V: Ajatuksena on jatkaa hoitoa nykyisellä tavalla. Rantametsää on nykyisinkin hoidettu aktiivisesti, minkä ansiosta meri näkyy tervaleppien lävitse. Alue liittyy kiinteästi kartanon historialliseen pihapiiriin, jonka tärkeä ominaispiirre merinäkymät ovat.

Tiedoksi

Palautteen antajat